શ્રી ગણેશાય નમઃ

મગધપતિ

જરાસંધ

નાટકનાં ગાયનો.

શ્રી મનોહર નાટક સમાજ માટે.

પ્રયોજક

મગનલાલ એમ. [illegible] (મોરબી)

પ્રકાશક

એમ. આર. મહેતા. (વાંકાનેર.)

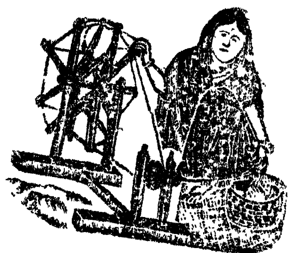
તથા

આર. બી. મહેતા. (અમદાવાદ.)

આવૃત્તિ ૨ જી. પ્રત ૧૦૦૦

સંવત ૧૯૭૮. સને ૧૯૨૨

મુલ્ય ત્રણ આના.

શ્રીમદ્ વાત્સલ્યસદ્‌ગુરવે નમઃ

મગધપતિ જરાસંધ નાટકની પ્રવેશવાર ટુંક હકીકત.

—:∞:—

પ્રારંભમાં પ્રભુપ્રાર્થના. બાદ વિષ્નુંમુખે નાટક વસ્તુ સુચન.

પ્રવેશ ૧ લો—સ્થળ રણભુમિ.

રણમાં વિદારેલાં વિરધ્વજનું મસ્તક હાથમાં લઇ ગર્વીષ્ઠ જરાસંધ વૃક્ષની ડાળે લટકાવવા જતાં સતિ ભદ્રશીલાયે આવી તેને અટકાવવો. પતિનો નાશ કરનાર જરાસંધ સાથે તકરાર. કુપિત વિરાંગના સતિનો અભિશાપ જરાસંધનો ક્રોધ. ભદ્રશીલાનું તલવાર લઇ સામા થવું ભદ્રશીલા તથા તેની પુત્રી સુમનમાળા કેદ. ટેબલો.

પ્રવેશ ૨ જો—કોમીક.

યોવનમદમા મલકાતી મંજરી પાસે સરોજનું આગમન. પ્યાર વિનોદ. પ્રણયના આવવાથી બન્નેનું ગભરાવું. સરોજની બ્હેન પ્રમિલાને ભણાવવા જવાની મંજરીદ્વારા પ્રણયે સંમતિ માંગી લેવી. બાદ મંજરીના ધણી મધુકરને આવતો જોઇ સર્વેનું ગભરાવું. સરોજને સ્ત્રી બનાવી દળવા બેસાડવો. મંજરીનું પસાર થઇ જવું મધુકરનું અજાણી દળવા આવેલી સ્ત્રી ઉપર મોહીત થવું,

પ્રવેશ ૩જો—જરાસંધનો દરબાર.

પોતાના મનથી ચક્રવર્તિ થયેલા જરાસંધના દરબારમાં કેદી હાલતમાં ભદ્રશિલા તથા સુમનમાળાને હાજર કરવા ભદ્રશિલાને પોતાની દાસી બનાવવાનું તથા સુમનમાળાને પુત્ર કર્ણસિંહને લગ્નસંબંધથી જોડાવવાનું ફર્માન કરવું. ભદ્રશિલા તથા સુમનમાળાનો તિરસ્કાર. જરાસંધનો કોપ. સહદેવ તથા યમુનાદેવીનું વચમાં પડી શાન્ત્વન કરવું. જરાસંધે બન્નેનું અપમાન કરી ભદ્રશિલાનો શિરચ્છેદ કરવા જતાં તથા સુમનમાળાનો કર્ણસિંહ સાથે જોરજુલમથી હસ્તમેલાપ કરવા જતાં, ધર્મોદ્ધારક શ્રીકૃષ્ણનું વ્હારે આવી પહોંચવું. સુમનમાળા–સહદેવનોહસ્તમેળાપ. ભદ્રશિલાનોછુટકારો. ક્રુદ્ધબનેલા જરાસંધનું કૃષ્ણ ઉપર આક્રમણ. યાદવસૈન્ય સહીત બલભદ્રનું આવી પહોંચવું. યુક્તિથી છટકી જવું--ટેબલો.

પ્રવેશ ૪થો—કોમીક

પ્રમિલાને ભણાવવા જતા પ્રાણુંયના તેની સાથે પ્રેમ-વિનોદ. સરોજનું ગુપ્તરીતે આવી પ્રેમનાટક જોઇ મંજરીને ચેતાવવા જવું.

પ્રવેશ ૫ મો.—સહદેવનો વિલાસોદ્યાન.

સહચરી સાથ સુમનમાળાનો આનંદવિનોદ. સહદેવને આવતો જોઇ સખીઓનું વિદાય થવું. સુમનમાળાનું શરમાવું.

પ્રેમીયુગલનો પવિત્ર પ્રેમપ્રલાપ. સુમનમાળાનું હરણ કરવા કર્ણસીંહના આગમનની સરોજે આવી ખબર આપવી સુમનમાળા તથા સહદેવનું ગુપ્ત સ્થાનમાં ચાલ્યા જવું. સુમનમાળાની જગ્યાયે સ્ત્રી બની સરોજનું બેસી રહેવું. સીપાઇ સાથે કર્ણસીંહનું આવવું બળાત્કારથી હરણ કરવાં જતાં સરોજનું મુળ સ્વરૂપમાં પ્રગટ થવું કર્ણદેવનું લજ્જીત થઇ વેર વાળવાના નિશ્ચયથી પાછા ફરવું ટેબલો.

પ્રવેશ ૬ ઠો.—જરાસંધનો મહાલય.

શ્રીકૃષ્ણ ઉપર વેર લેવાની ધુનમાં ઉશ્કેરાયેલા જરાસંધ પાસે કૃષ્ણના હાથથી વધ થયેલા પોતાના પતિ કંસરાજના શોકથી વ્યાકુળ બનેલી અસ્તી તથા પ્રાપ્તીનું આવવું બળતામાં ઘી હોમાવું. કંસરાયનું વેર લેવા મથુરા ઉપર ચઢાઇ કરવાની તૈયારી. શ્રીકૃષ્ણ સાથે વેર ન કરવા તથા તેને શરણે જવા યમુનાદેવીની જરાસંધને વિનતી. તેનો તિરસ્કાર કરી કર્ણદેવ સહિત જરાસંધનું મથુરા ઉપર આક્રમણ. યમુનાદેવીએ નાના પુત્ર સહદેવને પોતાના પતિનો નાશ ન કરે તેટલા માટે વિનતી કરવા કૃષ્ણ પાસે મોકલવો.

પ્રવેશ ૭ મો.—કોમીક.

પ્રણય પ્રમિલાની પ્રેમચેષ્ટા. મંજરીનો પોશાક પહેરી

સરોજ પાસે મધુકરનું આવવું. સરોજે એની જડ તેને અંધારા ઓરડમાં પુરવો. બાદ આશુ ગાશુનો આનંદ. બારણું તોડી મધુકરે પ્રહારપુજા કરવી.

પ્રવેશ ૮ મો.મથુરાંનું મેદાન.

જરાસંધના આક્રમણના શ્રીકૃષ્ણને સમાચાર મળતા. પોતાના દેશના બચાવ સાથે અહર્નિશ જાગૃત રહેતા શ્રીકૃષ્ણની પ્રતિઆક્રમણની તૈયારી. દાનવ સૈન્ય સહ જરાસંધનું આગમન. અરસપરસ વાગ્પ્રહાર. બાદ ભયંકર યુદ્ધ. જરાસંધનો વધ કરવા જતા બલરામના હળમુશળથી બચાવ કરવા માટે સહદેવની શ્રીકૃષ્ણને વિનતિ. ટેબ્લો.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો.—રાજભુવન.

શ્રીકૃષ્ણથી પરાજીત થયેલા જરાસંધની પોતાની મદદ માટે બોલાવેલા કાળયવન સાથે યુદ્ધમંત્રણાં. મથુરા ઉપર પુનઃઆક્રમણની તૈયારી. હજીપણ શ્રી કૃષ્ણ સાથે સુલેહ કરવા યમુનાદેવીની પતિને સલાહ. તેનો અનાદર કરી, પુત્ર કર્ણદેવને પાછળથી નગરરક્ષા કરવાની સુચના આપી કાળયવન સાંથે જરાસંધનું યુદ્ધાર્થે નીકળવું.

પ્રવેશ ૨ જો.—કોમીક

ચૌદમું રત્ન ચખાડવાથી સુધરી ગયેલી મંજરી પાસે વેશ બદલી સરોજનું નોકર થઇ રહેવું. પ્રણયને મળવા આવેલી પ્રમિલા ઉપર મધુકરનું આશક પડવું. બાદ પ્રણયની યુક્તિથી મધુકરનું શરમાઇ ચાલ્યા જવું. નોકરના રૂપમાં રહેલા સરોજનું મંજરીને લઇ બહારગામ ઉપડી જવું.

પ્રવેશ ૩ જો.—કારાગૃહ.

મહાન નરયજ્ઞ માટે કેદ કરેલા રાજાઓ ઉપર કર્ણદેવનો કારાગૃહમાં જુલમ-અત્યાચાર. યમુનાદેવીનો પ્રતિકાર માતાપુત્ર વચ્ચે વાદવિવાદ. માતા ઉપર ગુસ્સે થઇ ક્રુરતાથી આંખો ફોડી નાંખવી.

પ્રવેશ ૪ થો. સહદેવને મહાલય.

સુમનમાળા તથા સહદેવનો આનંદ-વિનોદ. માતાની આંખો ફોડવાના સમાચાર મળવાથી સહદેવનું તેના રક્ષણ માટે જવું.

પ્રવેશ ૫ મો.—રાજમાર્ગ.

માતાને ગાડીયે જોડી. ગાડી ઉપર સવાર થયેલા કર્ણદેવનો માતા ઉપર ચાબુકોનો નિર્દય પ્રહાર. માતુ-રક્ષણ માટે સહદેવનું આવી પહોંચવું. બન્ને ભાઇઓ વચ્ચે

તકરાર. યુદ્ધ. સહદેવને દ્રૌપદીથી પકડી તેના બન્ને હાથ કાપી ખાડામાં નખાવી દેવો. સુગનમાળાને કેદ કરવી. યમુનાદેવીનો વિલાપ.

પ્રવેશ ૬ ઠ્ઠો—કોમીક.

મંજરીની શોધમાં નીકળેલા મધુકરનું અજય-પ્રમિલાને મળવું. મંજરીને શોધવાની યુક્તિ રચવી. બાદ સરોજ મંજરીનું આવવું. મધુકર-સરોજની મંજરી માટે લડાઇ મધુકરને બનાવી બન્નેનું પસાર થવું. છેવટે પ્રાણુપ, પ્રમિલા, તથા મધુકર ત્રણે મળી મંજરીને પાછી મેળવી લાવવા જવું

પ્રવેશ ૭ મો.—ગંધમાદન પર્વત.

કાળયવન તથા કૃષ્ણનું યુદ્ધ. કૃષ્ણનો પરાજય તથા પલાયન. કાળયવનનું પુંઠળ પડવું. પર્વતની કંદરામાં ઘણાં સમયથી સુઇ રહેલા મુચકુંદની પાછળ કૃષ્ણનું છુપાઇ રહેવું. મુચકુંદને કૃષ્ણ જાણી કાળયવને લાત મારી જગાડવો. આથી કાળયવનનું ભસ્મ થઇ જવું. શ્રીકૃષ્ણની કૃપાથી મુચકુંદનો ઉદ્ધાર. બાદ જરાસંધનું કૃષ્ણ ઉપર આક્રમણ. લડાઇ. કૃષ્ણનું નાસી છુટી પર્વત ઉપર ચડી જવું. જરાસંધે પર્વતને આગ લગાડવી. કૃષ્ણનો નાશ થયો જાણી જરાસંધનો આનંદ. કૃષ્ણનું ભયંકર આગમાંથી નાસી છુટવું.

ટેબ્લો.

અંક ૩ જો.

પ્રવેશ ૧ લો—જેલખાનું.

જેલખાનામાં રીબાતી સુમનમાળા પાસે કર્ણદેવની દૂતની આવજા. તેની માગણીનો અનાદર. બે ઘડીની મહેતલ આપી કર્ણદેવનું જવું. બાદ જેલની દીવાલ તોડી આવેલી નીમકહલાલ દાસી સરલા સાથે સુમનમાળાનું નાસી છુટવું. કર્ણદેવે આવી સુમનમાળાને ન જોવાથી ગુસ્સે થઈ તેની પુઠળ શોધમા જવું.

પ્રવેશ ૨ જો—ભયાનક અરણ્ય.

દાણ વીના દુઃખી કંગાલ થયેલા સહદેવનું કલ્પાંત. તેની શોધમાં ભટકતી સુમનમાળાનો મેળાપ. પતિની દુઃખી દશા જોઈ સતિનો કલ્પાંત. દુર્ભાગ્યે જંગલમાંથી ભયંકર અજગરે આવી તેને ગળવી. અશક્ત નિઃસહાય સહદેવનું મુર્છિત થવું. અચાનક સુમનમાળાના શોધમાં નીકળેલા કર્ણદેવે સુમનમાળાને બચાવવી. તેને પોતાના અનુચરો મારફત રાજમહેલમાં મોકલાવવી. સહદેવની દુઃખી હાલતની મશ્કરી કરતાં કર્ણદેવ ઉપર ગોળીબાર કરી સરલાયે ઠાર કરવો. જરાસંધ સાથે યુદ્ધ કરવાં જતા ભિમ, અર્જુન, તથા કૃષ્ણનું ત્યાંથી પસાર થવું. શ્રી કૃષ્ણની કૃપાથી

સહદેવને પુનઃ હાથની પ્રાપ્તિ બાદ તેને સાથે લઇ [illegible] દેશ તરફ પ્રયાણ.

પ્રવેશ ૩ જો.—જરાસંધનો મહાલય.

શ્રી કૃષ્ણને પર્વત ઉપર બળી ગયેલો જાણી જરાસંધનું ફુલાવું બાદ કર્ણદેવના મરણ સમાચાર જાણી [illegible] થવું બાદ ભીમ, અર્જુન, તથા શ્રી કૃષ્ણે બ્રાહ્મણ વેષે આવી જરાસંધ સાથે દ્વંદ્વયુદ્ધની માગણી કરવી. જરાસંધે કપટ પાથરી જવું. તથા ભીમ સાથે દ્વંદ્વયુદ્ધનો સ્વીકાર

પ્રવેશ ૪ થો.—કોમીક.

સરોજથી કંટાળેલી તથા હાજીના વેષી ભીખારણ બનેલી મંજરી પાસે સરોજે આવી ખાવાનું તૈયાર ન હોવાથી જુલમ ગુજારવો. તથા પૈસા ખુટયા હોવાથી સરોજનું ગામમાં ચોરી કરવા નીકળવું ભોજનમાં ઝેર આપી સરોજને મારી નાખવાનો મંજરીનો વિચાર, મંજરીની શોધમાં નીકળેલા પ્રદ્યુમ્ન, પ્રમિલા તથા મધુકરે કપટ જાણી લઇ સરોજને બચાવવો. મધુકરનું પ્રગટ થવું મંજરી તથા સરોજે માફી માગવી. બાદ બધાનું સુધરી જવું. પ્રદ્યુમ્ન-પ્રમિલાનો હસ્તમેળાપ.

પ્રવેશ ૫ મો.—મલ્લ અખાડો.

શ્રીકૃષ્ણની વિધિ [illegible] સહદેવનું જરાસંધ પાસે આવવું પિતા પુત્રનો વાદવિવાદ, જરાસંધ [illegible] માનવાથી અંતે ભીમ

[illegible] બાદ કૃષ્ણની યુક્તિથી પુનઃ
[illegible] જરાસંઘનો ભીમને હાથે વધ. યમુનાદેવીના પાતિ-
[illegible] કુષ્ઠ પતિ તથા પુત્રનો ઉદ્ધાર. શ્રીકૃષ્ણની કૃપાથી
[illegible] જરાસંઘે [illegible] કરેલા નૃપતિ.
[illegible] [illegible] આદી ઉપર
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]ની [illegible].
[illegible]

મુખ્ય પાત્રો.

શ્રીકૃષ્ણ—શ્રીવિષ્ણુ ભગવાનનો અંશાવતાર.
બળરામ—શ્રીકૃષ્ણના વડીલ ભાઇ.
જરાસંધ—મગધદેશનો નૃપતિ.
જર્ણદેવ—તેનો ક્રૂર પાટવી પુત્ર.
સહદેવ—જરાસંધનો નિતિમાન નાનો પુત્ર. સુમનમાળાનો પ
કાળયવન—કાબુલ ભૂપતિ.
મુચકુંદ—દેવોને સહાય કરનાર ભૂપતિ.
સરોજ—મંજરીનો આશક, પ્રમિલાનો ભાઇ. સહદેવનો મિ
મધુકર—મંજરીનો ધણી, પ્રણયનો કાકો.
પ્રણય—મધુકરનો ભત્રીજો. પ્રમિલાનો પ્રીત્રી પાત્ર.

સ્રી પાત્રો

યમુનાદેવી—જરાસંધની પતિવૃતા સ્રી.
ભદ્રશિલા—વિરધ્વજ ભૂપાળની સ્રી. સુમનમાળાની મા
સુમનમાળા—ભદ્રશિલાની પુત્રી. સહદેવની પત્ની.
સરલા—સુમનમાળાની નીમકહલાલ દાસી.
મંજરી—મધુકરની સ્રી, સરોજની માશુક.
પ્રમિલા—સરોજની બ્હેન. પ્રણયની પ્રેમપાત્ર.

તે સીવાય દાસ, દાસી, યાદવ સૈન્ય, યવન સૈ-
પાંડવો, કેદીરાજાઓ, કંસની સ્રીઓ, કંચનીઓ, વગેરે, વગે

॥ શ્રી ગણેશાય નમઃ ॥

મગધપતિ વીર જરાસંધ

નાટકના ગાયનો,

મંગળાચરણ.

[illegible]—

શ્રી ત્રાતા સુખના દાતા વિશ્વ વિધાતા
કીર્તિ રક્ષક સુખના જ્ઞાતા—શ્રી૦
તું અભેદ તું અછેદ વિવિધ વદે વેદ
આદી અનાદી તું અખંડ સત્ય ચિત્તને આનંદ
શાન્તિ દાતા ભ્રાંતિ ત્રાતા—શ્રી૦

(૨)

[illegible]—

વ્હાલા ! વિશ્વના વિહારી ! સુખકારી કળા તારી ન્યારી ન્યારી
ધર્મ પાલ તું ગોપાળ રક્ષણ કરે છે આ બ્રહ્માંડનું—વ્હાલા
જ્યારે અધર્મીઓ ધર્મ સંહારે ત્યારે કરનારો વ્હાર
[illegible] દાનવના દર્પ દલન કરી કરનારો ઠાર
કેશવ કિરતારનું ! ભક્તિ આધારનું ! તારી શક્તિ અપાર
—વ્હાલા

(૭)

સંજની

-હીરાળુ માહૈ કોમળ કુલ ! રસ્મીઃ [illegible] ભીની [illegible]

મીઠું સુવાસીત [illegible] ખનું છે કે, [illegible]

—[illegible]

આગ અનંગથી [illegible] રહ્યું છે રે, [illegible]

[illegible]

[illegible]

(૮)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

મીન પ્રેમની તું [illegible] [illegible]

જોવો શરમાવો [illegible] શું [illegible]

-[illegible] રહેવા ।

[illegible] જે [illegible] તને પાગ

* * * *

આંધું [illegible] સેજે [illegible]

(૫)

[illegible]—[illegible]—
[illegible] તું [illegible] હું ઉતરેલ દ્રુમનો
તારી મારી [illegible] તું [illegible]
હું [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]— [illegible] તું શું મારે [illegible] —તારી
[illegible] ઉતારી ખાવી [illegible]
[illegible] તું જોઈ આ [illegible]—તારી
[illegible]— [illegible] [illegible]
[illegible]—તારી
[illegible]—[illegible] વધાર્યું, [illegible] નથી આ [illegible] [illegible]—તારી

૬

[illegible]—
[illegible] ગોવાળીઓ સાથે
[illegible] [illegible] (૨)—આજ
[illegible] [illegible] જંગલમેં [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] વાગે, [illegible] ત્યારે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]—આજ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ત્યારે, ગોપીઓ [illegible]
[illegible] ત્યારે—આજ

૭

[illegible]—
હું [illegible] ને [illegible] હું [illegible] [illegible] મોર
[illegible] [illegible] [illegible] ચાર —હું.

પ્રેમ કવીતા, પ્રેમ કુરાન,
પ્રેમ પાઠ મંત્ર જંત્ર તંત્ર લખ્યું આ વાર —શું.
પ્રેમી પ્રભુને પ્રેમ પ્રકારે
ભાવથી આપણાવને કહું છું સાર —શું.

અનિલા— ૮

પ્રીતમ! એકને યાદે જ્યાં મારૂં કેહશે
મનહર મેના પોપટજી શું શું કેહશે —પ્રીતમ!

અનિલા—જુઠી તમારી પ્રીતી, "પ્રભુ"—શું પ્રીતાનીના રીતી.
હું બાળીભોળી છું વાર, માનો વિચાર,
કેમના સાર સાને લગાવો કુતાર મુકીને
માથે એકલા—પ્રીતમ!

આગીઓ— ૯

મનમોહની! તું કૃષ્ણ કૃપાએ પરણી જ સરસ્વતી આવ ડેરા

સુખસાગર—

પ્રીય મોહનજી! હવે કેહશે માથે એકલા જ સતાવ અવ કેવ

આગી—પ્રભુના પહેલાં તરવરતીએ જગતા મળતી પાણી
આપણાં પ્રીતમજી મળતાં તું તે મનુ વખાણી—હવે

આગી—આજ વરસથી તું આવને સંગીત કેશવ ફરતા
ઓળખ્યું એક શાંત મને નીંદ કરજ ભેંસ માતા—હવે

સખી—પરણી જ્યારે પ્રિયતમ સંગે પ્હેલે પ્હોરે, રીસાણી
રાત પડીને આવ્યા રંગે રસીયાથી રંગાણી—હવે.
સુમનમાળા—ચોરીમાં બેટી પીયુ સંગે મનમાં બહુ મલકાણી
મંગળ સુત્ર નીરખીને સહીયર વાલમથી વેચાણી-હવે.
સુમનમાળા— ૧૦

સખી! મને છેડી [illegible]!

હને સખી! કોણ આવ્યું છે મારા બાગમાં
સખી—યોવનના માળી, લુંટે ફુલવાડી, ખીલી કળી સારી;
જઇયે વારી વારી બલીહારી પ્યારી—કોણ
સુમન—કુસુમ કળીઓ જોઇ મનડુ હરખાય છે!
સહદેવ—.... ....ભમરો એ કળીયોને ન્હાય છે!!
સખીઓ—જોડી મળી છે કેવી મેના પોપટની બોલે શ્રી રામરામ.
સુમન—.... ....બ્હેનો તમને પ્રણામ!!
સહદેવ—.... .... જાઓ સુખેથી ધામ!-કોણ
સુમનમાળા— ૧૧

બાંધેલ પ્રીત નીભાવશો!!

સહદેવ— ઉર અંદેશો નવ લાવશો!!
સુમન—કાચા તારથી કીધી બંધન તોડીના તલસાવશો!
સહદેવ— હૃદય રાખુ તવ પ્રતિમા પ્યારી!!
સુમન— જાઉં બલીહારી પ્રીયતમ પર વારી!
સહદેવ—સાલો.... .... પ્રીય મ્હાલો .... બાંધેલ

યમુનાદેવી— ૧૨

હું પદ છોડો મતીલાઓ હું પદ છોડો
ફોગટ ફાંફાં મારે શું મૂર્ખ જનો
મૃગજળ પીવા મીથ્યા શું જાઓ. લોહ ચુર્ણ મદ શ
આંખો છતાં અંધ ના બનોરે
ચંદ્ર સુરજ સુરો પ્રભુ આધિન છે પ્રત્યેક પ્રાણીઓની
તો પછી માનવ ના ભુલો રે

પ્રણુય— ૧૩

વ્હાલી મારી શાણી શુશીલ બ
ખોલો ઘુંઘટનો પટ માર

પ્રમિલા— પુંઠે વેરણ થઇને
મને દાબે શરમ ?

પ્રણુય—ખીલી જુવાની તારી દેખુ અહોભ
પ્રમિલા—હજુ બહુ વાર ખીલવાને રહે
પ્રણુય—ખીલી તું નવરંગ એવી ફુલડાંની
પ્રમિલા—છોડો મુજ બંગડી ફોડી, કંચુકી
પ્રમિલા—થયાં મને વરસો પુરણુ આજે બાર
પ્રણુય—મારી વ્હાલી તો થા હવે તૈયાર
કહ્યું માનો માનોને મારા સમ છે—વ્હા

મધુકર— ૧૪

ઘરની વહુનો ફજેતો આ જોયા જેવો થાય
સરોજ-પોગળ ફુટયું સરોજનું અરરર હાય
મધુકર-વંઠેલ નારી પતીની સત્યાનાશીને મ્હાય
મંજરી-ઓ સ્વામી મારા ભુલ થઇ મોટી લાગુ તમને પાય
મધુકર-આ નીકળી રાંડ કજાત "પ્રણય"-થયો મોટો ઉત્પાત
સરોજ-ભુંડયો ભુંડયો માબાપ 'મંજરી'-નહિ મારો સ્વામીનાથ
પ્રગુણ-હા હા હા........હા હા હા........હા હા હા....ઘરની

કંચનીઓ— ૧૫

પહેલુંમે મેરે કયા કરૂં દીલબર તો નહિ હય
ગુલ સુરખ કહતે હય ગુલેજે બાંતા નહિ હય
ઉડતા હય બ્હોત દુરસેં ઘરપર મેરે દેખો
માશુકકે ઘરકા કોઇ ખબુતર તો નહિ હય -પહેલું.
સુનતા હું કે બીન દામસે મીલતા નહિ માશુક
આશક હું મગર પાસ મેરે ઝર નહિ હય—પહેલું.
પહોંચા દીયા એક દમમે મુઝે અર્શ અય મૌલા
તુંસા જહાંમે કોઇ દીલબર તો નહિ હય—પહેલું

૧૬

પ્રણય—રામા રંગીલી તું આવજેરે તળાવ કાંઠે ઝુંપડી
નિશાની ધ્યાનમાં રાખજેરે ત્યાં છે લટકતી તુંમડી
પ્રમિલા— કાલે સવારના પોરે આવીશ હું,

ખાવાનું કાંઈ ગણુ સાથે લાવીશ હું
પ્રણય— સખિ સ્વાદીષ્ટ કુંત્ર લાવજેરે—તળાવ
સરોજ-કાળીઆ ભગલી પેંડા કરવાનું, શેતી ડોલીને ગાતા કો
કામ તો મજાનું થાય છે રે—તળાવ

સરોજ— ૧૭

ચાલો ચાલો મોહીની અહીંથી જઈએ કોઈ ગામમાં
મંજરી-મ્હાલો મ્હાલો મોહનજી મારે ના રહેવું આ ધામમાં
બુઢ્ઢા બાવ્ચરની ધોળી દાઢીમાં ધુળ નાખું
કામ મજાનું ત્યારે થાય છે

....

બીજે કોઈ ગામ જશું ! 'મંજરી'–ખાવાનું ત્યાં શું ખાશું ?
સરોજ–ધંધો કરીશું કડકે બાજનો ....ચાલો

સુમનમાળા— ૧૮

હું તો જપું છું આગારે નાથ ચરણની અનેકવાર
સેવા કરીશ ચાહુંરે પતિ સેવા મમ મોક્ષદ્વાર
જીવન સતિ સાર્થ સાથી પતિને પ્રભુસમ પુજવાથી
પતિને પુજે તે નારી શાણી જાણવી-હું તો
નિરર્થક કાઢે જે ભણાગા પોતાનો આ જન્મારો
તેવી કુલટાને દુખાંણી જાણવી—હું તો

૧૯

સુમનમાળા—

તમો છો નયન સલુણાં શ્યામ તમારા ચરણુ પુર્જુ પ્રાણુ રે

સહદેવ—વ્હાલી તું અંતરની આરામ હું તારા શા કરૂં વખાણ

સુમન—વખાણુશો નહિ પગે પડું છું.

સહદેવ— -રાણી તને મુજ હૈયે જડું છું,

સુમન—હૈયે જડેલી સ્ત્રીને સ્વામીનું સુખ છે સ્વર્ગ સમાન

જગતમાં સ્ત્રીઓ છે રત્નની ખાણ

સહદેવ—

જેના ઉદરથી પાક્યા પરશુ વામન સમ સંતાન—તમારા

ભગવતી તુ મમ ભાગ્યમણી છો,

સુમન— એ માણીના તમે સચા ધણી છો.

સહદેવ—જે ઘરમાં નારી સુઘડ તે નરનો સફળ અવતાર

સુમન— સ્ત્રીઓનો સ્વામી થકી ઉદ્ધાર

સહદેવ—શીયળવતીના દેવ તથા ગાંધર્વ કરે ગુણગાન—તમારા

૨૦

યમુનાદેવી—

વ્હાલા ? કૃષ્ણ મોરારી કુંજવિહારી ! અબળાની વ્હારે આવોરે

સંજારીના બાળ આગે ઉગર્યા ભક્તોની વ્હારે ધાઓરે

મારા સુંદર શ્યામ રાધાના રઢીયાળા—અબળા

દાસી યમુનાની અરજ સ્વીકારી, શરણે લ્યોને મોરારીરે

વ્હાલા ગરૂડે બેસીને વ્હેલા પધારો દુનીયામાં થાશેને

હાંસીરે—વ્હાલા !

ઊર્મિલા— ૨૧

રઢીયાળા અંતરમાં લાગ્યું પ્રેમબાણ
તીક્ષ્ણ તીરે ઘાયલ કીધી તેં ઉઠાબાણ
પ્રણય—છો ચીત્તની હરનારી તું શાણી સુજાણ
આવો ભેટો લીયોને પ્રીત રીત મ્હાણ—રઢીયાળા
પ્રમિલા—સુધાકર સારા છો આખ ચેતના તારા છો
પ્રણય— પ્રિતિની પ્યાલીયો લુંટી લુંટાવો
પ્રમિલા—વ્હાલીને ભેટી વ્હાલા સુખી થાવો
....—રઢીયાળા

શ્રીકૃષ્ણ ૨૨

સદા સત્ય ધર્મનું પાલન કરવું રોજ મારૂં કર્મ છે સુખદા
આ શરીરમા રોમરોમે સ્વદેશસેવા વ્યાપતી
લોક દુ:ખ નીદારવાને ઉરમાં છે હામ
કરૂં મુજ હાથે એ શુભ કામ—સદા

સુમનમાળા— ૨૩

ગતી અતી તારી નીધી કળી ન શકાય તું અકળ ગણાય
ઘટી ફરે તુજ ઘડી ઘડી પલમાં જન પંખી ચગદાઇ જાય
તારો ભયંકર છે એ મહિમા, જોતા જીવ ગભરાય
દીનપર શું ક્રુર થાય—ગતી
પંચાળી તારા સીતાએ સંકટ સહ્યાં ઘણાંય

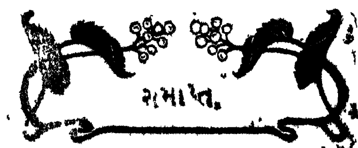
સોપણ ટેક કદી ના તોડી રહાય ગમે તે થાય
અંતે વિભુ વ્હારે ધાય—ગતી

૨૪

ધીકાર છે હરામી દુર થાતું નીચ કામી (૨)
જર જોર ને જુવાની નહિ કોઇને રેવાની
અંતે થવાના ફાનીરે (૨)
કોઇ આજ કોઇ કાલે
યમ દુત હાથ ઝાલેરે (૨)
જા સારૂં કેવું માની હઠ છોડ તું [illegible]ગાનીરે (૨)
નહિ [illegible]તું નાદાની અંતે સહાય [illegible] [illegible]નીરે (૨)
છે દુનીયા ફાની કર બંદગી [illegible] (૨)

કામીક [illegible]— ૨૫

[illegible] વય આંગે, [illegible] ખાસ
[illegible] માશુક થાશે [illegible] જાશે
[illegible] ખાશે અંતે [illegible] સતાશે
[illegible] મળ્યા, પ્રમ[illegible] [illegible]ણીયા
[illegible] [illegible]થ ફળીયા, હરદમના [illegible] [illegible]ણીયા.

જાહેર ખબર.

શ્રી મનોહર નાટક સમાજમાં ભજવાતા નાટકોની ચોપડી સમાજનો જ્યાં મુકામ હશે ત્યાંથી રોકડી કીંમતે મળી [illegible]

નાટકનું નામ			કીં.
શા [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
વીર છત્રસાલ	,,	,,	[illegible]
જરાસંઘ	,,	,,	[illegible]
નવીન મુદ્રા	,,	,,	[illegible]
[illegible]	,,	,,	[illegible]
[illegible]કુમાર	,,	,,	[illegible]
[illegible] કુમાર	,,	,,	[illegible]
સતી વૃંદા	,,	,,	[illegible]

પ્રકાશક

શ્રી મનોહર નાટક સમાજ

શ્રી [illegible] પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં શા મફતલાલ [illegible] છાપ્યું.
ચોકસી બજાર [illegible]

